

WAAROM GEEN TRAM? IN BRANDENBURG RIJDT ER AL EEN SINDS 1897

JUNI 2023

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

DE HOUNSPOLDER: HADDEN WE NOG MAAR EEN WETHOUDER ALS JACOB VELLENGA			
Syb Zijlstra 'WANNEER ROOK JE WEER PALING?' PAG 3	André Keikes SIFAN HASSAN IS LEEUWARDEN NOOIT VERGETEN PAG 9	Pieter Lukkes GEHEIMEN ONDER HET VLOERKLEED PAG 11	Roan de Haas Aircoservice 'DIT KAN VEEL BETER' PAG 15
KLAAS KASMA – IK BEN NET NAAR BLITSAERD VERHUISD. JIJ WILT ZEKER NIET RUILEN?			

De luis jeukt wel,

***Liwwadders* is een luis in de pels van de macht en van de gevestigde media die de macht controleren. Het is uniek in zijn soort, heel in de verte zie ik verwantschap met *De Straatjongen*, een roddelblad uit de jaren dertig van de Jouster Bernard Huisman alias ‘Tipson’, die veel fans had maar ook veel vijanden. Het heeft maar drie jaar bestaan.**

Ik ben in de jaren vijftig opgegroeid met de *Leeuwarder Courant*. Het enig andere orgaan dat je toen had, was *De Leeuwarder Gemeenschap*, een maandblad van de gemeente, bedoeld om na de oorlog gemeenschapszin aan te kweken. Je moest wel abonnee worden. Uit het eerste nummer, mei 1952: ‘Natuurlijk kunt u (...) nee zeggen, maar weet wel, dat u daarmee de Leeuwarder Gemeenschap dupeert. Ook uzelf, want heus: wij zijn verwaand genoeg om te beweren, dat u dit blad in de toekomst niet kunt missen.’

Het maandblad was his master’s voice. Wat de gemeente van plan was of gedaan had, werd vriendelijk beschreven en toegelicht. Er kwam een kinderpagina van freule Maja van Heemstra, een rubriek *Onder het Klokje*, waarin stadgenoten de toestand in de stad op humoristische wijze in het Liwwadders bespraken. De naam van de schrijver, PvdA-raadslid en latere wethouder Jakob Vellenga, bleef achterwege. Ook over de historie van Leeuwarden werd geschreven, H. W. Keikes van de *Leeuwarder Courant* en F. L. Schoustra van *Het Vrije Volk* waren daarvoor de vaste scribenten. In de jaren zestig leverden de tweelingbroers Hendrik en Sytse ten Hoeve bijdragen. Kortom, een informatief en met foto’s en illustraties verlucht blad. Kritische discussies (‘Het laatste woord over de kermis is nog niet gesproken’) werden ‘onder auspiciën’ van stichting *De Leeuwarder Gemeenschap* gevoerd. Directeur, tevens enig redacteur, was W. H. Kuipers (die in 1957 officieel tot voorlichter van de gemeente werd benoemd).

Eind jaren zestig werd de bijdrage van *De Leeuwarder Gemeenschap* aan de ‘wederopbouw’ van de stad als voltooid beschouwd. December 1969 verscheen het laatste nummer. Het was duidelijk, de tijden veranderden. Het keurig bij de Erven Koumans Smeding, de drukker van de Leeuwarder Courant, gedrukte blad stak inmiddels oubollig af bij de gestencilde schotschriften en blaadjes waarin de Leeuwarder provo’s van *New Left* en *Hippo*

maar doet niet zeer

stelling namen, niet zelden de gezapige gezagsgetrouwe Leeuwarder Courant schofferend. De teksten in Por, *Kaktus* en *Swatte Jat* werden goedmoedig geciteerd op Hawar, de vrijplaats voor jongeren die de krant exclusief voor haar jonge redacteurs had gereserveerd. Die werkten nota bene zelf aan deze blaadjes mee – zogenaamd stiekem. Maar iedereen op de redactie wist dat redacteur Sikke Doeke, afkomstig van de Rietveld Academie in Amsterdam, erachter zat. De oudere redacteurs op hun beurt lieten zich trouwens ook niet onbetuigd. Zij schreven onder schuilnaam of initialen conservatieve ingezonden stukken in de eigen krant. De ‘Harlinger huismoeder’ die tegen de zedenverwildering ageerde, werd een legende. De reacties konden niet uitblijven. Dat leverde even interessante als vermakelijke lezerspagina’s op als (lach)spiegel van de samenleving.

Het enige scherpe blaadje dat ik mij uit die tijd herinner, was *antifries*, waarin de jonge filosoof Piet Bergmans, die in de *Forum*-stijl van Menno ter Braak probeerde te schrijven, van leer trok tegen de de hoofdredactie, Evenhuis in het bijzonder. Hij had zich nu uitgeleefd op sociale media, evenals de vele ingezonden-stukken-schrijvers uit die tijd, die ideologisch gemotiveerd over politiek schreven, zoals de communist Gerrit Roorda, de anarchist Tinus Veenstra of de Friese nationalist Sjoerd Span. En dan was er natuurlijk vanaf 1964 ‘t *Kleine Krantsje* voor Leeuwarden en de wijde wereld eromheen, bijna 33 jaar volgeschreven door zijn enige redacteur Fenno Schoustra, maar vooral ook door de oudere lezers die hun herinneringen aan de stad van hun jeugd met elkaar deelden. Een successtory, waaraan Schoustra begonnen was nadat hij na een lange periode in het sanatorium niet meer op zijn oude plek bij *Het Vrije Volk* terecht kon en naar Rotterdam moest als sportredacteur. Daar had hij geen zin in. Hij begon voor zichzelf en de barre Elfstedentocht van 1963 leverde hem de stof voor een boek. Dat werd zo’n succes dat het zijn beginkapitaal vormde voor ‘t Krantsje. Het dreef op de inkomsten uit advertenties en abonnementen.

In zijn laatste nummer (1 december 1997) besteedde hij maar liefst vier pagina’s aan de *Leeuwarder Courant*, die zijn Krantsje stelselmatig had doodgezwegen. Pas de

laatste jaren dook er geregeld een stukje op in *Gehoord en Gezien*. Hij vroeg zich af waarom en kon geen goede redenen bedenken. Hij was altijd loyaal geweest jegens zijn vroegere collega’s en ze hadden hem bij zijn thuiskomst uit het sanatorium groots gefêteerd. En had hij de *Leeuwarder Courant* afgefallen? Nooit één keer! Nee, dan *Liwwadders*, Andries doet niet anders. Toen de boreling, negen maanden na het verscheiden van ‘t *Kleine Krantsje*, ter wereld kwam, noemde ik het ‘een gevarieerd nummer met alle eigenschappen die de Liwwadders zo vertrouwd zijn: kankeren, ouwehoeren en zeuren. En mijn goede raad: ‘nog wat meer zout erin tegen de flauwe smaak en mogelijk een scheut azijn en houdbaarheid is verzekerd’ heeft Andries ter harte genomen. Meer dan zelfs. Geen vasthoudender ‘súger’ dan hij.

Maar de luis jeukt wel, hij doet niet zeer. Ik heb niet de indruk dat de media dagelijks de website – die er trouwens ‘keapsjoch’ uitziet, hulde! – afstruinen op zoek naar een gemiste kans. Het is de kracht van *Liwwadders* om te signaleren, liefst een misstand. Maar om die te onderzoeken is andere koek. Onderzoek vergt tijd, inzet en dus geld. En of het loont, weet je niet van tevoren. Om dan meteen steeds schande te roepen dat de ‘grote pers’ het laat liggen, is wat te gemakkelijk. Andries heeft het zelf ervaren. Zijn met eenmalige financiële steun van het Stimuleringsfonds verrichte onderzoek naar de gemeentelijke financiën heeft ook nog geen vervolg gekregen.

Dat is de zwakte van het blad. Gerund door een bevlogen, voor de duvel niet bange einzelgänger wordt het op vrijblijvende basis gemaakt door vrijwilligers, maar ontbeert het de structurele steun van lezers die ervoor willen betalen, graag zelfs. Die kans krijgen zij niet eens, ze moeten naar een exemplaar op zoek. En dat is jammer, want het blad steekt al die advertentieblaadjes die gratis huis aan huis worden verspreid naar de kroon. Met een gezonde structurele basis zou hij adverteerders ook meer kunnen vragen dan wat zij hem nu gunnen, en niet alleen hem maar ook zijn opvolger in de volgende 25 (alleen nog digitale?) jaren. Of is het straks net als met ‘t *Kleine Krantsje*? In één keer fut. Zonde.

PIETER DE GROOT

Door Andries Veldman

Stadsblad **liwwadders** 25 jaar!

In september 1998 verscheen het eerste nummer van het Stadsblad Liwwadders. We zijn meer van het vooruitkijken, maar in dit geval maken we graag een uitzondering.

‘Het zijn niet allemaal vitale huppelende ouderen op een Harley Davidson’, dat vertelde MARTEN HIEMSTRA van de Stichting Welzijn Ouderen Leeuwarden in Liwwadders (maart 2001). Eerder schreef ik al dat deze stichting het stadsblad had opgezocht omdat men vond dat hun boodschap hier beter over het voetlicht zou worden gebracht dan door het produceren van een eigen krantje. Wat Hiemstra destijds meldde over de vergrijzing is nog altijd actueel. In het kort: veel gepraat, maar achterblijvende investeringen. Met een banjo onder de arm toog VVV-man en columnist MENNO BAKKER naar café The Dubliner in Amsterdam. Het was geen VPRO-publiek in dat café. ‘Ik overleefde de avond dankzij mijn ritmebox, waar Sony godzijdank enkele automatische orgeldeuntjes in heeft geprogrammeerd.’

‘Luister eens naar de burger. Dat wordt namelijk wel eens tijd.’ EDDY GEURTSSEN van Autoshop Wassenaar maakte van zijn hart geen moordkuil. In mei 2002 pakt hij de verdubbeling van de Julianalaan bij de kop. ‘Er staan hier maar twee keer per dag kleine files.’ In een later nummer constateerde raadslid GIJS JACOBSE (Gemeentebelangen) dat de afde-

ling stadsontwikkeling een staat in de staat is. Ze houden zichzelf goed aan het werk, aldus Jacobse. Hij kan er als wethouder nu verandering in brengen. JAN KUITERT constateerde dat de bereidheid om discriminatie aan te pakken afneemt. De medewerker van het anti-discriminatiebureau stapte boos uit de bus toen de chauffeur, terwijl er een allochtoon hollend die bus wilde halen, pardoes wegreed. Ambtenaar HENNY REIDING vertelde in het mei-nummer van 2002 dat we met de koninklijke onderscheidingen in Leeuwarden in de onderste regionen bungelen.

We lieten lezers van hun jubilerende Leeuwarder Courant (250 jaar in 2002) aan het woord om te vertellen wat ze nou van hun krant vonden. De meesten waren tevreden. VVD-politica PUCK VAN ULZEN die vaak tijdens de raad de krant las ergerde zich aan het grote aantal columnisten, die vaak ook nog weinig te melden hadden. Maar ze wilde de krant, evenals het Financiële Dagblad, De Volkskrant en NRC, beslist niet missen. SIEB ANTOINE, medewerker van het museumwinkeltje vond de krant te duur. Hij vond de gratis kranten Spits en Metro goed genoeg. GERARD BALK van de Lektuurhal mopperde over het uitdijende aantal

concurrerende verkooppunten: straks verkoopt iedere fietssenzaak de krant. Een strategie die zich uiteindelijk tegen de krant zal richten. Hou je bij de speciaalzaak, vond hij.

In het koffiezaakje Caffè Sun aan de Nieuwestad organiseerden we af en toe openbare interviews. Politiechef SYLVIA TE WIERIK kwam langs, oud-wethouder AP TIMMERMANS was te gast en ook spraken we met kunsthistoricus HUUB MOUS en galeriehouder JULIUS WIJFFELS. Iedereen ging met elkaar in gesprek en het verslag werd gepubliceerd op de site van www.liwwadders.nl

Advocaat-generaal MARCEL VAN DER HORST uit Den Haag was te gast bij Happen met Liwwadders in café De Ossekop, waaraan hij in zijn Leeuwarder tijd goede herinneringen had overgehouden. Hij vertelde er over de roemruchte balpenmoord en had zelfs het moordwapen in een plastic zakje meegenomen. Oud-gedeputeerde JAN PLOEG sprak over de Friese Compagnie, een club met als doel Friesland op te laten stomen in de vaart der volkeren. Crimereporter van Omrop Fryslân AUKE ZELDENRUST vertelde over het leven in de Leeuwarder gevangenis.

VUUR

CHEF-KOK KOK SYB ZIJLSTRA

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

VERBINDT, ZORGT VOOR WARMTE, GEBORGENHEID EN BRENGT ONS DICHTER BIJ ELKAAR

Syb Zijlstra aan het werk in de Blokhuispoort

‘Wanneer rook je weer paling?’ De Leeuwarder Chef-kok kok Syb Zijlstra hoeft zich niet te vervelen. De liefhebber weet hem te vinden. Zo wordt hij regelmatig ingeschakeld als privé-kok en barbecuespecialist en geeft hij les in de kookkunsten op het speciaal onderwijs. Daarnaast is hij ‘s zomers te vinden als chef-kok van het restaurant-strandpaviljoen Badmeester Keimpe aan het Slotermeer in Balk.

‘Ja, ik heb het druk met al mijn activiteiten. Maar natuurlijk ben ik de klanten voor mijn paling niet vergeten.’ De senioren in Camminghaburen komen zeker aan hun trekken, vertelt vriendin Lyla Tielenburg, die werkzaam is bij Bajes Streetfood Club in de Blokhuispoort. ‘Paling is prijzig, zo’n twintig euro per kilo inkoop. Dan zit ik nog met het gewichtsverlies en andere kosten. Als ik daar drie euro per pond aan onderhoud, dan is het veel.’

De focus, zeker in de komende tijd, ligt met name op grote groepen, bruiloften en personeelsfeesten. Op de binnenplaats van cultureel centrum De Blokhuispoort was hier al regelmatig een voorproefje van te vinden. ‘Samen met mijn beste vriend Djurre van der Meer hebben we onlangs een mooie happening georganiseerd: de barbecue-workshops van Smokey Basterds. Het binnenplein van de oude gevangenis leent zich hier goed voor.’ Lyla: ‘Wat ons betreft mag hier wel wat meer gebeuren. Het zou prachtig zijn wanneer de binnenterreinen worden opgeknapt, er luid op de trom wordt geroffeld en het bijzondere van het complex met zijn winkeltjes en activiteiten nog meer tot uit-

drukking komt.’ Zoals ook ooit de belofte was tijdens de aanloop van het culturele hoogtijjaar Culturele Hoofdstad 2018. Syb: ‘Aan ons zal het niet liggen.’

Wat hij met de Smokey Basterds precies van plan is? ‘Het is een grote jongen in Nederland die serieus met het barbecuevak aan de slag is gegaan. Zoiets heb ik als kok snel in de gaten.’ Syb Zijlstra was jarenlang eigenaar van restaurant Le Sandre aan de Eewal in Leeuwarden. Zijn ouders, Annemiek en Jacob Reimer, hadden het bekende visrestaurant De Tjotter in Harlingen. Als kok heeft Zijlstra zijn sporen wel verdiend. Enige tijd kookte hij voor de mannen en vrouwen van de buitendienst van de gemeente Leeuwarden. ‘Helaas is dat mooie project gestopt.’ Met lichte humor kijkt hij terug op deze periode. Een harde conclusie over het stoppen van het project kan niet worden getrokken, maar toch: ‘De mannen en vrouwen van de buitendienst willen niet gezond eten. Hahaha.’

‘De mannen en vrouwen van de buitendienst willen niet gezond eten. Hahaha’

De barbecue is een fenomeen, zeggen Syb en Lyla. ‘Het is niet alleen een braad- en grillinstrument, maar de barbecue staat voor veel meer. Je hoort veel praten over verbinden. Nou, als iets verbindt, dan is het wel het open vuur waar je gemoedelijk omheen staat en een praatje aanknoopt met deze en gene.’ Het vertellen over de mogelijkheden van de barbecue en de vleessoorten heeft Zijlstra goed

OOK VOOR VEGETARISCHE/VEGANISTISCH CONCEPTEN DRAAIT SYB ZIJLSTRA ZIJN HAND NIET OM. ‘KOM JE IN DE RANDSTAD OF BIJVOORBEELD NIJMEGEN, DAN IS HET EEN EN AL VEGETARISCH WAT DE KLOK SLAAT. HIER LOPEN WE HELAAS NOG TIEN JAAR ACHTER.’

in z’n vingers. ‘Dat is heel mooi om te doen. Mensen komen bij je staan en vragen je het hemd van het lijf. Dat gaat over de bereidingswijze, de vleesproducten, de vegetarische producten, het maken van de begeleidende sauzen en zo meer. Voor je het in de gaten hebt, ben je via het grillen aan het praten over van alles en nog wat.’

Een eigen horecazaak staat niet meer op het verlanglijstje van Syb Zijlstra, daar is het spontane

freelancewerk veel te mooi voor. ‘Ik geef nu kookworkshops gezonde voeding aan kinderen in de onder- en bovenbouw. Dat is prachtig werk om te doen. De scholengemeenschappen weten me te vinden, evenals het speciaal onderwijs. Bij een workshop zijn wij de assistenten en geven we informatie. De deelnemers moeten zelf het werk doen en dat gebeurt vaak met veel gedrevenheid. De partijen waarvoor we gevraagd worden vinden meestal op locatie plaats.’

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie, Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

DELA
voor elkaar

‘Als papa een liefhebber was van bitterballen, dan regelen we dat’

Advertorial • Foto Simon van der Woude

‘Wat het mooie is van het vak van uitvaartverzorger bij Dela? Elke dag is anders, je bent dienstverlener op een belangrijk moment en de uitvaartorganisatie Dela heeft bovendien van oudsher nog altijd het uitgangspunt om iedereen, hoe verschillend ook, een gelijkwaardige uitvaart aan te bieden. De aloude naam is daarom nog altijd actueel: Draagt Elkanders Lasten. En het is een coöperatie, de leden zijn de baas.’

Margriet Zwart zit sinds anderhalf jaar in het vak van uitvaartverzorging. De uit de coffeeshopbranche - ze was manager van de drie coffeeshops van Hofnar in Leeuwarden, Sneek en Harlingen - afkomstige Zwart wil nooit meer anders. ‘Dit is me op het lijf geschreven: iets goed organiseren. Je wilt een crematie of begrafenis tot in detail goed regelen en daarbij vormt het luisteren naar de nabestaanden het allerbelangrijkste.’

De wensen rond begraven en cremieren zijn in de afgelopen tien jaren enorm veranderd. Er is veel mogelijk. Dat was altijd al het geval, maar van die vrijheid werd beperkt gebruikgemaakt. Margriet Zwart: ‘De uitvaart is veel persoonlijker geworden. Vroeger kwam er een vertegenwoordiger van de uitvaartvereniging langs die in hoge mate bepaalde wat er ging gebeuren. Dat is nu vrijwel ondenkbaar. De uitvaartverzor-

ger sluit nu veel meer aan bij de belevingswereld van de overledene en de nabestaanden. Laatst hadden we een uitvaart van een boer. Dat werd helemaal op zijn eigen erf en in zijn eigen boerderij georganiseerd. Dat past prima in zo’n omgeving en de nabestaanden vinden zo’n uitvaart in al zijn eenvoud indrukwekkend. Ze houden er een goed gevoel aan over.’

Margriet Zwart adviseert om een wensenboekje in te vullen. ‘Daarin beschrijf je wat jij belangrijk vindt bij jouw uitvaart. Ik beveel het iedereen aan. Ik

Streven naar een veelbetekende herinnering

heb zelf ook zo’n wensenboekje ingevuld. Daarin heb ik bijvoorbeeld beschreven welke muziek ik graag gespeeld wil hebben en de stijl van de uitvaart heb ik aangegeven. En, geen cake, hahaha, dat heb ik erin gezet. Het wensenboekje is overigens niet bindend. Het is aan te bevelen om er af en toe in te kijken en eventueel te actualiseren. Sommige mensen kiezen bewust voor een kleine uitvaart. In de coronaperiode was dat verplicht. Het leidde vaak tot mooie, stijlvolle bijeenkomsten.’

De bode uit vroegere tijden is vrijwel uit het beeld verdwenen, vertelt Margriet Zwart. ‘Dat was de man in dat vreemde zwarte pak die alles wist. Nu zit je met familie aan tafel en wordt vrij snel duidelijk waar men naartoe wil. Je moet als uitvaartbegeleider in zo’n situatie behoedzaam opereren. Maar bovenal geldt: goed luisteren en zoveel mogelijk wensen met elkaar verbinden. Als papa een liefhebber was van bitterballen, dan regelen we dat. Als het moet laten we een patatkraam komen. Onze eigen

Dela, 85 jaar geleden begonnen in Eindhoven, kan bogen op een rijke expertise. Vorig jaar werden de activiteiten van branchegenoot Yarden overgenomen. In Friesland zijn de crematoria in Goutum en Schoterhof in Nieuweschot eigenaars van Dela. ‘Maar we hebben ook een relatie met andere crematoria, zoals Andringastate in Marssum, waar, als men dat wil, gebruik van kan maken.’

catering is tot heel veel in staat en bijna alles kan gemaakt en desnoods ingekocht worden. Gonda de Vries, onze horecavakvrouw is zeer creatief als het op cateringverzoeken aankomt. Dat kan allemaal. Willen de kinderen de blankhouten kist beschilderen: prima, je moet als organisatie ruimte geven aan dergelijke verzoeken.’

De nasleep van corona heeft zijn sporen achtergelaten. Margriet Zwart: ‘Het is in de periode na corona opvallend druk geweest. Het is tragisch. Onder andere uitgestelde behandelingen hebben hun tol geëist. Er is nu weer sprake van een redelijke stabilisatie.’ De taak van de uitvaartverzorger is er een van controle van alle facetten van de uitvaart. ‘Het is check, check en nog eens check. Mensen willen ontzorgd worden en dat is onze taak. Als alles volgens wens is verlopen, dan is er veel dankbaarheid. Het streven naar een veelbetekenende herinnering aan de overledene, daar gaat het om.’

KLAAS K. TE L.

IK BEN NET NAAR BLITSAERD VERHUISD. JIJ WILT ZEKER NIET RUILEN? HIJ VROEG HET WAT LACHERIG. DAN KRIJG JE DE SLOEP ERBIJ

Wat zit jij hier mooi, zei een man die zijn veel te grote sloep had aangemeerd voor het plekje op de kade waar ik me had geïnstalleerd met een luie stoel, een wijntje, een boek en een schaalje bitterballen uit de snackbar van de buurman. Jaloers zeker, antwoordde ik en wees op de veel te grote sloep waar hij in zat. De boot zat dik in de lak en glom als een spiegel in de zon. Eigenlijk wel, zuchtte de man. Waarom vaar je niet gewoon weg, vroeg ik. Dan laat je de kinderen en je vrouw, die van boord waren gegaan om in de snackbar een ijsje te halen, gewoon achter. Straks zit de hele boot weer onder het ijs en de papiertjes en kan ik als we thuis zijn de boel weer gaan soppen, zuchtte de man verder. Hij zag er wat afgetobd uit, maar zonder de familie wegvaren was duidelijk geen optie voor hem. Ja, het is een hele last zo’n boot, zei ik en schonk me nog een glaasje wijn in. Wil je er ook eentje, vroeg ik, je hebt vast zelf wel een glaasje in dat glimmende gevaarte. Doe maar niet. Mijn vrouw heeft dat liever niet en ik moet nog varen, was het antwoord. Nou snap ik helemaal dat je jaloers op me bent, zei ik.

Ik nam een slok van de wijn. Is het wat, vroeg de man, en wees naar de fles onder mijn stoel. Mijn buurman van de snackbar heeft hem voor me koud staan, zei ik. De wijn is heerlijk en te goedkoop. Maar dat vertel ik natuurlijk niet aan mijn buurman. Die vroeg er toen ik hier net woonde ook wel eens naar en dan haalde ik mijn schouders een beetje op en mompelde iets van zozo.

Anders gaat de prijs misschien omhoog. Wel fijn zo’n pandje aan het water, zei de man. Veel ruimte zeker? Heb je daarbeneden een atelier of zo? Nee hoor, daar woont mijn benedenbuurvrouw met haar hondje. En achter de bovenste ramen woont mijn bovenbuurvrouw. Ik huur helaas alleen het middenstukje, dat met de markiezen voor de ramen. Maar het woont hier heerlijk. Zeker voor een man alleen. Dat zou ik ook willen, zei de man, lekker alleen in een appartementje aan het water en iedere middag met een wijntje en een boek op de kade. En geen gezeik aan mijn hoofd. Maar ja, ik ben net naar Blitsaerd verhuisd, dat wilde mijn vrouw graag, een groot nieuw huis in Blitsaerd. Dat wordt hem dus niet. Jij wilt zeker niet ruilen. Hij vroeg het wat lacherig. Dan krijg je de sloep erbij.

Ik hoorde het gegil van zijn kinderen en de luide stem van een corrigerende moeder vanuit de snackbar komen. Nee dank je, zei ik. Ik houd niet van varen en ik vind het ook wel even goed zo, een klein appartementje zonder vrouw. Ook geen vriendin, vroeg de man. Nee, ik heb een vrouw niets meer te bieden, zei ik. Geen geld, geen huis en geen piemel. En dat laatste ga ik je niet uitleggen. Op dat moment kwamen zijn vrouw en kinderen met ijsjes de snackbar uit. Even later lagen de papiertjes op de prachtige gelakte banken van de sloep en was de vrouw onder het slaken van wat neppe meisjesachtige gillets door de man in de boot geholpen. Hij maakte het touwtje van de sloep los en ze voeren richting Noorderbrug. Ik hield mijn glas omhoog als groet en riep hem achterna: ik weet wel een oplossing voor je probleem. Wat dan, vroeg de man. Je moet die sloep verkopen en dan koop je een heel klein armoedig bootje terug waar alleen jij in past. Dan ben je van alle ergernissen af. De man stak zijn duim op. Waar ging dat over, hoorde ik zijn vrouw nog vragen. Het antwoord kon ik door de afstand en de schreeuwende kinderen in de sloep niet meer verstaan. Maar het is vast nog een heel genoeglijk vaartochtje geworden die avond.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

**DIT JOURNALISTIEKE
INITIATIEF STEUNEN?
BEZOEK DAN
WWW.LIWWADDERS.NL**

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA,
 BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS,
 WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:**
 JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT
 HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER-
 VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE
 VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD,
 PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI
 WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER,
 ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST-
 EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S
 LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:**
 HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD
 WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP,
 DALSHEIM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*,
 SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM
 ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION
 ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH-**
TERP/SCHIERINGEN: POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK-
 CENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK
 BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*,
 PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK-**
LAAN E.O.: POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR
 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL
 SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE**
HOVEN: EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOP-
 STRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK
 HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION;
WTC: JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, , DECO HOME,
 BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*,
 FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*;
ZUIDERBUREN: JUMBO*; **DE HEMRIK:** , GROOTHANDEL
 MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL,
 OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ,
 DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT
 LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE
 HOTEL*, AKO STATION*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ
 WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES-
 TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER,
 IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL**
POSTMA, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF,
 HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN
 DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KEL-
 DERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAU-
 RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*,
 RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*,
 BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN,
 CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE
 BRASS, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND
 BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ
 WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE
 MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO
 PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR
 ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE
 ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUS-
 HOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES
 MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE,
 HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK
 DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF,
 PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUX • **GROU:** ESSO TANKSTA-
 TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ,
 SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA:** SUPER-
 MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:**
 IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER
 SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ,
 HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE
 BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN
 & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER
 PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING
 • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIME-
 RA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA
 • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BIN-
 NE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR
 • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Anne en Gerrit zaten voor hun winkel met
 curiosa. Wie of wat blijft nog even onduidelijk.
 Inzenden kan nog altijd.
 We komen er graag op terug.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto?
 Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders,
 M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u
 maakt kans op een mooi boek over de historie
 van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582 132360

www.boekhandelvandervelde.nl

‘WE HEBBEN FLINK MOETEN INVESTEREN OM SPINOZA

Advertorial • Foto's Simon van der Woude

BIJ DE TIJD TE KRIJGEN’

‘Waar we over tien jaar staan? Als ik corona had kunnen voorspellen, dan was dat een te beantwoorden vraag geweest. Maar nu niet.’ Jan-Willem Schoot en Ralph Pol startten ruim tien jaar geleden, net na hun studie, met het horeca-adviesbureau Horecadokters. Advies aan derden wordt vrijwel niet meer gegeven. Ze runnen momenteel de zaken Barrevoets, Spinoza en Dr Watson. Binnenkort wordt de kers op de taart aan dat rijtje toegevoegd. Het voormalige restaurant De Brasserie aan de Grote Kerkstraat staat op het punt om onder een nieuwe naam geopend te worden. ‘Dat wordt iets bijzonders voor Leeuwarden.’

Jan-Willem Schoot

Ewout Visser

‘Spinoza is een stuk frisser en vlotter geworden’

Terugkijkend hebben ze heel veel toeren moeten uithalen om succesvol te zijn in de horecawereld. Het kleine Barrevoets aan de Kleine Kerkstraat groeide uit tot een horecabedrijf van waaruit ook catering plaats vindt. In de gemeente Leeuwarden hebben de twee ondernemers, na een aanbesteding, een mooie partner gevonden op dat gebied. Vrijwel iedere dag happen de wethouders in broodjes die uit deze keuken komen. ‘Dat is een mooie partner, waar we erg blij mee zijn’, zegt Jan-Willem Schoot.

Wat niet lukte, is Docks in het nieuwbouwplan de Middelsee, vlakbij het Landbouwmuseum. Helaas hebben de heren besloten om afstand te doen van Docks, het informatiecentrum van Middelsee en de Zuidlanden. De bedoeling was dat dit een springplank zou worden naar de andere kant van de stad, maar ze hebben besloten zich te blijven focussen op de binnenstad van Leeuwarden.

Wat wel voorspoedig gaat, is het organiseren van grote bedrijfsfeesten. ‘Ik durf gerust te stellen dat wij daar goed in zijn. De markt vanaf 150 tot 1000 personen kunnen wij goed bedienen. Dan gaat het vaak om de hele organisatie: catering, aankleding en het zorgen voor de juiste sfeer. Corona heeft er goed ingehakt, maar we zien de markt zich langzaam herstellen. Laatst organiseerden we een mooi evenement voor Rijkswaterstaat. Zo’n opdrachtgever geeft je het vertrouwen. Die zeggen dan: wij willen deze sfeer, en succes ermee. Daar zorgen we dan voor.’

Wat te doen met de uit de pan rijzende prijzen is ook voor de Horecadokters nog een vraag waarvoor het juiste recept nog niet is gevonden. ‘Je probeert de prijsstijgingen zo beperkt mogelijk te houden. Toch hebben we

Ook het keldercafé Dr Watson aan de Eewal, een soort speakeasy analoog aan de illegale cafés die ontstonden tijdens de drooglegging in de Verenigde Staten, loopt naar tevredenheid. De cocktails die hier geserveerd worden voldoen overigens aan alle vergunningen. ‘Het is een leuke gelegenheid waar gasten naartoe verhuizen wanneer ze in het restaurant erboven hebben gegeten.’ Dat is het aloude restaurant Spinoza aan de Eewal waar de twee ondernemers kort voor de uitbraak van de coronacrisis hun hand op legden. Kort hierna werd het aanpalende restaurant in de Grote Hoogstraat bij Spinoza getrokken. Schoot slaakt een veelbetekenende zucht. ‘We hebben flink moeten investeren om Spinoza bij de tijd te krijgen. Er zit een nieuwe keuken in en we hebben nog veel meer aanpassingen moeten verrichten. We zijn nog niet klaar. Buiten moet nog het een en ander gebeuren om onze gasten op de juiste manier te verwelkomen.’

bij Spinoza de gerechten in een nieuw jasje gestopt en werken we met lokale producten. Spinoza is daardoor een stuk frisser en vlotter geworden, waarbij we het prijsniveau acceptabel proberen te houden.’ Dat neemt niet weg dat bijvoorbeeld een goed renderende brouwerij als Heineken de prijzen vorig jaar tot twee keer toe fors heeft verhoogd. De horeca lijkt dit alles lijdzaam te ondergaan. Schoot: ‘Ja, daar baal ik van.’ Van zijn lidmaatschap van Horeca Nederland verwacht hij in dit opzicht niks. ‘Ik vraag me wel eens af waarom ik daar lid van ben. Ja, om de korting op de muziekrechten, anders zou ik het niet weten.’

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg, Hester Witteveen en Kor van der Meulen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp’er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

TOM VAN MURIK

Andries

de Jong en het WTC

Het WTC wil verkassen naar een andere locatie, meldde de Leeuwarder Courant onlangs. Dat wordt wennen, want het WTC op de huidige plek is voor mij altijd speciaal geweest, iets waar ik mooie herinneringen aan heb. De Bedrijven Contactdagen, waar je heel zakelijk Friesland tegenkwam, de grote beurzen, de veemarkt, de WTC businessclub en ga zo maar door. Grote man bij deze ontwikkelingen was Andries de Jong, die eerder zusterbedrijf de Prins Bernhard Hoeve in Zuidlaren had opgebouwd. Opgegroeid in de handel, veel zaken in het buitenland gedaan en een feilloze neus voor nieuwe succesvolle beursconcepten. Niet een gemakkelijke man, maar dat hoeft ook niet. Ik heb altijd respect gehad voor mensen die van niets iets weten te maken.

Toen ik wethouder in Leeuwarden werd, was er al snel een eerste kennismaking tijdens een stijlvol kerstdiner van de business club. Het voelde wat ongemakkelijk merkte ik wel. ‘Alweer een nieuwe bestuurder, wat hebben we nu weer aan onze fiets hangen’, hoorde ik ze denken. In een hoekje van de zaal was gelach en gezellig geroezemoes. Daar zat het bestuur van de veehandelaars waar ik een paar mensen van kende. Ik ben mooi bij hen gaan zitten en het werd toen toch een hele gezellige avond.

De Jong en ik leerden elkaar daarna beter kennen en er werd goed samengewerkt. Er was behoefte aan meer beursopervlakte. De gemeente studeerde op de vraag en er werd veel gesproken en vooral geschreven over kwaliteit en architectuur. Het ging De Jong te langzaam en het ging over te veel schijven. Zo had hij helemaal niets met welstandscommissie Hûs en Hiem; bemoeials waren het allemaal. Ik werd met een ambtenaar uitgenodigd voor een etentje in het Spijslokaal. Daar kwam een grote zelfgemaakte kleurplaat op tafel met twee of drie uitbreidingen die achter elkaar zouden moeten worden uitgevoerd. We waren het eens en dat plan, van een extra 15.000 m2, is daarna eigenlijk heel snel onverkort uitgevoerd met de realisatie van de Keltenhal als eerste mijlpaal.

De Prins Bernhard Hoeve werd gesloten, de opbrengst werd geïnvesteerd in het WTC-complex, Holland Casino koos voor Leeuwarden en het WTC-hotel werd gebouwd. En zo ontstond het vierde beurscomplex van Nederland, waar heel veel gebeurde.

Domino D-day werd binnengehaald. Toen er 3.5 miljoen steentjes van de 4.3 miljoen stonden opgesteld, vloog in november 2005 een mus naar binnen die 23.000 steentjes omstootte. De mus werd met een luchtbuks neergehaald, en wordt nu als de dominomus tentoongesteld in een museum in Rotterdam. De schutter ontving daarna 1.800 haatmails, tot in 2019 aan toe. De mus werd wereldnieuws. De koe die losbrak op de veemarkt en de dominosteentjes net niet bereikte, heeft de pers nooit gehaald. Dat zou pas echt nieuws zijn geweest.

Na mijn wethouderschap in Leeuwarden had ik zitting in het bestuur van de WTC businessclub. Toen de jaarlijkse WTC wereldconferentie in Dubai werd gehouden, was ik van de partij. In een klein watervliegtuigje vlogen we een snel rondje om het hoogste gebouw ter wereld voordat we verder vlogen naar het palmeiland, een beroemde nieuwbouwwijk. Zo’n tochtje zou in Nederland, met al zijn regeltjes, volstrekt ondenkbaar zijn geweest. De Jong keek zijn ogen uit en zei haast mijmerend tegen mij: ‘Zouden ze hier nou ook last hebben van een Hûs en Hiem?’

Het WTC heeft later hele moeilijke jaren gehad en moest allerlei veranderingen door. De laatste jaren van De Jong in het WTC waren niet gemakkelijk. Niet voor hem en ook niet voor zijn omgeving. Maar dat doet voor mij niets af aan zijn verdiensten. Een bijzondere man, altijd heel uitgesproken en nooit verlegen om een quote, waarvan zijn mening over paardenmensen mij het beste is bijgebleven: ‘Tom, ze hebben een knaak en ze willen altijd een tientje uitgeven. Veel lef en weinig búsgeld.’

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Af en toe verlangt een mens hevig naar een bestuurder als JACOB VELLENGA. Ruim 50 jaar geleden keerde deze PvdA-wethouder zich onder de leus Tengels af van de Terpen tegen de onzalige verkeersplannen in de Leeuwarder binnenstad, iets waar hij aanvankelijk voorstander van was geweest. Was die doorbraak er gekomen, dan hadden de bezoekers van café De Toeter in de Kleine Hoogstraat nu op een verkeersplein uitgekeken als verbinding tussen de Groeneweg en Sint Jacobsstraat, en het fijnstof van hun glas moeten vegen. Van restaurant De Walrus zou er al helemaal geen sprake zijn geweest. Vellenga had de moed terug te keren op zijn schreden, waardoor een van de drie terpen waarop de Friese hoofdstad zijn oorsprong vindt behouden kon blijven.

Zie je nu nog wel eens een wethouder op zijn schreden terugkeren? Nee toch? En waarom dan niet? Er zijn allerlei voorbeelden te noemen waarbij je als burger denkt: moet dat nu zo? Kan dat ook anders? Ondanks toezeggingen van betere communicatie, het betrekken van burgers bij plannen en beloftes van optimale transparantie wil het ons gemeentebestuur maar niet lukken de wensen van de burger in bestuurlijke plannen om te zetten.

Het wandelende bomenproject van vorig jaar kon rekenen op een grote lofzang van het dagelijks bestuur van onze gemeente. De raad vergaderde zelfs tussen de bomen. Het was een en al hosanna. Ik heb het niet allemaal bijgehouden, maar tussen de bomen zullen er ongetwijfeld weer allerlei duurzame, circulaire en transitieverhalen hebben geklonken. Dan moet het toch niet zo moeilijk zijn om een

eenvoudig stukje grond zoals het Potmargegebied zo groen mogelijk te houden, zou je denken. Zeker in de wetenschap dat de bewoners, waaronder wijlen PIET BERNDES, zich hier al bijna twintig jaar sterk voor maken. Onlangs nog kwam in de Leeuwarder Courant een bewoner aan het woord die vertelde over de plannen die men jaren geleden mocht indienen. Nu blijkt achteraf voor de kat z'n viool. De boodschap van de bewoners was simpel: hou het groen. Maar ja, er moet daar volgens de wethouder toch worden gebouwd. Er heerst immers woningnood. Je vraagt je af of er geen andere oplossing mogelijk is.

Of het nu gaat om de gedeeltelijke bebouwing van het Potmargegebied, de nieuwe invulling van

Zalen Schaaf, de bebouwing van het landelijk gebied pal voor de ramen van woonbootbewoners in de Zuidlanden, de verpaupering van de Vlietzone (bezwaarmakers worden geïntimideerd en bedreigd en houden het vervolgens voor gezien), het falende festivalbeleid, de stijgende kosten van het Cambuurstadion, het voornemen een asielzoekerscentrum te realiseren onder de rook van de vliegbasis of de bouw van woningen aan de rand van de Hounspolder: in de verkiezingsprogramma's van vorig jaar werd er met geen woord over gerept. Keer op keer lijkt het erop dat het college zijn goddelijke gang kan gaan in de wetenschap dat de raad nauwelijks tegensputtert. Dat komt omdat de raadsleden in een eerder stadium zijn 'meegenomen' in het beleid. Ze worden regelmatig via niet-openbare bijeenkomsten geïnformeerd en zodoende deelgenoot gemaakt van de plannen. De raadsleden kunnen bijna nooit zeggen: we wisten het niet. Ze hebben zich collectief in een hoekje laten verven.

Wie naar de beelden kijkt van een gemeenteraadsvergadering weet soms niet wat hij ziet. Met verbazing keek ik onlangs naar een stukje van de vergadering waarbij het ging over de ja-ja, nee-nee en ja-nee stickers die burgers op hun brievenbus kunnen plakken om ongewenste reclame te weren. Dit om de papierberg in te dammen. Dat is op zich een loffelijk streven, maar toen ik onze vertegenwoordigers in de arena aan het werk zag, ben ik al snel weer afgehaakt. Het was inhoudelijk abracadabra. Er viel geen touw aan vast te knopen. Heeft geen van de deelnemers in de gaten dat de burger mee kan kijken? Ook de voorzitter zag het kennelijk niet als haar taak enige verheldering te organiseren. Ik heb eens goed opgelet, maar er zat overduidelijk geen Vellenga tussen die zei: Tengels af van Hounspolder en Potmarge!

WEIDUMERHOUT 'WAAR DE DRUKTE ZWIJGT EN DE STILTE SPREEKT'

Kun je in deze hectische en altijd drukke maatschappij nog ergens écht tot rust komen? Een plek waar je bewust en onbewust je accu weer oplaadt en geniet van rust, ruimte en natuur wat voor Friesland eigenlijk heel normaal is? Zes kilometer ten zuiden van Leeuwarden vindt u Hotel-Restaurant WeidumerHout. Een landgoed van 3,5 hectare met een traditionele Friese kop-hals-rompboerderij uit 1867. Het hotel telt 22 kamers waarvan 10 zeer unieke buitenkamers ruim opgezet in het weiland. De slogan luidt niet voor niets: 'Waar de drukte zwijgt en de stilte spreekt.'

In de loop der jaren zijn er vele namen verzonnen. Tiny house, kubuswoningen, containers, hutjes, hokjes, hutten, lodges, buitenunit, etc. De vele namen die worden verzonnen bevestigen hoe uniek dit concept is. Het is eigenlijk pas goed te begrijpen als u ze heeft gezien. Het contrast is mooi: Groen weiland, grazende koeien en de skyline van Leeuwarden met Achmea-toren op de achtergrond. Als Leeuwarders weten we natuurlijk wat Friesland te bieden heeft. Vanuit WeidumerHout laten wij onze gasten, die voornamelijk uit de Randstad, België en Duitsland komen, soms zelfs uit Saudi-Arabië, dit graag zien. De gasten zijn niet te gast in een hotel maar te gast in de natuur. Elk jaargetij heeft iets bijzonders. Nu het voorjaar begint barst de natuur uit haar voegen. U ziet de vogels druk heen een weer vliegen om nestjes te bouwen en de jong bloeiende bladeren in de bomen dansen rustig in de wind. Het is duidelijk. De zomer staat voor de deur.

Voor ontbijt, lunch, borrel en diner bent u ook van harte welkom in het restaurant. Ook gasten die niet in het hotel verblijven kunnen hier terecht voor eerdergenoemde maaltijden. De keuken onderscheidt zich op een bijzondere manier. Lokale en duurzame producten staan centraal, met een eigenzinnige draai van onze chefkok. Het rundvlees is van 'eigen koe' die volledig energieneutraal en biologisch is grootgebracht. De paling komt bij ons uit de vaart (de Zwette, tussen Leeuwarden en Sneek) van Fiskerij Ale de Jager. De (biologische) eieren zijn van BioBoer Pieter uit Tzum en de geitenkaas komt van de Molkerei, 'geitenkaas van 't Wad'. De gastheer of gastvrouw adviseert u graag een passende wijn of streekbier.

WeidumerHout beschikt over een vergaderzaal waar u in alle rust kunt vergaderen. Lekkere koffie, uitgebreide lunch en goede mogelijkheden voor een verfrissende wandeling is wat u kunt verwachten. Ruime parkeergelegenheid en een elektrische laadpaal is standaard beschikbaar.

GRAAG OANT SJEN BIJ WEIDUMERHOUT!

**'IK HEB NERGENS ZOVEEL SPIJT
VAN DAT IK ALS COLUMNIST AAN
DIT BLAD HEB MEEGEWERKT'**

Peter de Haan (tijdens de nieuwjaarsreceptie
in de Westerkerk)

**'ER WORDEN BIJ JULLIE GEEN
ZOETE BROODJES GEBAKKEN.
GA ZO DOOR'**

Joke Bustra-Jorna (in snackbar De Lorentz)

**'IK NEEM ER VIJF MEE.
OOK VOOR MIJN KINDEREN
IN DRONRIJP'**

Een mevrouw in de AH op de Schrans

DE GEZONDE APOTHEEK

OOK OP
ZONDAG GEOPEND
VANAF 12.00 TOT 19.00 UUR
VALERIUSSTRAAT 63,
8916 EA LEEUWARDEN
058-2153399

www.gezondeapotheekeeuwarden.nl

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst: André Keike • Foto Keikes en A.Savin, WikiCommons

LEEUWARDER IS GEEN GROTE BROEK

Het regent hier vaak, maar misschien nog wel erger is die nooit aflatende wind. Op het fietsje van en naar Bilgaard of de Zuidlanden is geen pretje en met de bus vaak een ingewikkeld gedoe. Zeker als je ook nog spullen mee moet slepen. Niemand hoeft natuurlijk per se van noord naar zuid (of van oost naar west) of andersom. Niemand hoeft ook altijd naar de binnenstad, maar het is wel zo leuk als het centrum een plek van ons allemaal kan blijven. Laten we de tram pakken. Of de boot.

Een te grote broek aantrekken als kleine stad. Dat is volgens velen wel zo ongeveer het ergste wat je kan doen. Maar wat is te groot? Het veel kleinere Duitse Brandenburg an der Havel ten westen van Berlijn, met krap 70.000 inwoners, heeft al sinds 1897 een eigen tram, vanaf 1911 geëlektrificeerd. Slechts 17 kilometer in totaal, maar dat kleine tramnet garandeert de stad wel een goede bereikbaarheid zonder dat auto's overal voordringen. Voor ongeveer €300 heb je daar een jaarabonnement. Duurzaam en sociaal, dat zou bij ons PvdA en GroenLinks moeten aanspreken.

Stel je verbeelding even in werking: Instappen op de Brande- meer in Bilgaard (of in Stiens) en

dan met de nodige tussenstops, zoals NHL Stenden, naar het centrum. Vervolgens verder naar het zuiden, langs het MCL naar Goutum en de Zuidlanden (of Wirdum?). Zo betrek je de buitenwijken en de dorpen van de gemeente bij elkaar, bij het centrum en omgekeerd. De kruisende lijn verbindt via de binnenstad Westeinde (of Marssum) en het nieuwe Cambuurstadion met Camminghaburen (of de Groene Ster). Langs Heliconweg en Tesselschadestraat naar het station en na het centrum het Vliet en de Kanaalweg.

Is dat niet een wat te grote broek voor Leeuwarden, vraagt u? Daar gaan we weer. Nee hoor, want wat is groot? Als het kleinschalige Brandenburg het kan, waarom dan het grotere Leeuwarden

niet? In de negentiende eeuw werd er veel meer out of the box gedacht dan tegenwoordig. Daarom zijn we ook nog steeds zo

trots op alles wat die eeuw heeft voortgebracht.

Duur? Het is maar hoe je het bekijkt. Allerlei autovoorzieningen zijn dan niet meer nodig, parkeren doe je maar in je eigen straat. Of bij een tramstation. En met zo'n overzichtelijk net heb je aan een handvol tramstellen al genoeg. Je kunt klein beginnen. Eerst maar eens van NS-station naar NHL Stenden en terug, daar mag ook zo'n hogeschool best wat voor over hebben. Het Rijk en Europa zullen dit in het kader van ons aller energietransitie ook interessant vinden. Het is in ieder geval stukken goedkoper dan zo'n Lelylijn, die Leeuwarden links laat liggen. Cambuursupporters, WTC-Expo-bezoekers, Groene Ster- en/of festivalgangers, burgers met een kleine beurs, studenten: er zijn genoeg groepen die een tram hier goed kunnen gebruiken.

Enne... is dat niet lawaaiig en gevaarlijk? Nee, ga maar eens aan de Belgische kust kijken, waar ook al zo'n fijne tram rijdt, de kusttram. Buitengewoon populair bij zowel de eigen inwoners van de kustplaatsen als de toeristen. Hij zoekt geregeld vlak langs zee. Nee, dat hebben wij dan weer niet, maar er is hier toch ook genoeg te zien. Denk maar aan Koopmans' imposante poffertjesfabriek. Nog zo iets: wat jammer dat het winkelcentrum De Centrale een heel eind van de binnenstad verwijderd ligt. In Groningen ligt zo'n grootschalig winkelgebied met Media Markt en Primark tegen het oude centrum aan. Slim. Zo versterken ze elkaar. Op De Centrale is het altijd druk met vrolijk heen en weer rijdende klanten, terwijl het centrum zucht onder de verkeersbeperkende maatregelen. Niemand wil tegenwoordig meer sjouwen met z'n spullen zoals vroeger en

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

TRAM

Een zeer laagliggende boot zou onder de Eerste Kanaalsbrug door moeten kunnen varen

we hebben hier ook al geen tram. Dus is De Centrale voor velen dan aantrekkelijker. Maar als er nou eens een kekke gratis boot tussen Centrale en Museumhaven vaart. Heen en weer. Voor mensen die het beste van beide gebieden willen beleven?

Ja, dat is nou wel leuk, maar trekt Leeuwarden dan niet een al te grote broek aan? Must dien seurkop es houwe, ut is oek altiten utselfde. In het Belgische Mechelen, gelegen tussen Brussel en Antwerpen, en ook kleiner dan Leeuwarden, want 85.000 Vlaamse zielen, kan het wel. Elke zaterdag en koopzondag vaart daar de gratis Shopping Shuttle via de Dijle vanaf de Keerdokkaai tot aan de Haverwerf. Je weet wel. Zie mechelen.be en kijk onder het kopje mobiliteit. Het is niet alleen praktisch, maar ook een echte beleving, stellen de Belgen. En het centrum vaart er wel bij.

Ja, dat begrijpen we. Van winkelcentrum De Centrale langs het straks vers uitgebaggerde Nieuwe Kanaal, langs de prachtpanden aan de Emmakade en de hippe Blokhuispoort naar de nu nog wat suffe Museumhaven. Waar je geen poot te veel meer hoeft te verzetten om alle winkels, café's en restaurants te bereiken.

Het fijnst zou een zeer laag liggende boot zijn, een ware schicht, die zonder draaijerij onder de Eerste Kanaalsbrug door kan. De Singel Prinses in Harlingen, een oude Amsterdamse rondvaartboot, vaart aldaar onder heel wat lage bruggen door. In Sneek heb je een nóg lagere: de charmante Ald Fryslân, een oud beurtscheepje voor vervoer van melk, groente en post, ooit speciaal zo gebouwd om elke plek te kunnen bereiken. Dat moeten scheepsbouwers vandaag de dag toch zeker ook kunnen? En in ons geval graag mét een lage doorzichtige overkapping.

En of je nu op De Centrale bent of in de binnenstad, op beide plekken kun je grote en kleinere broeken vinden. Maar altijd groen en duurzaam.

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 18

Sifan Hassan

Internationaal topatlete Sifan Hassan werd in 1993 geboren in Nazareth in Ethiopië en kwam in 2008 na een kort verblijf in Zuidlaren min of meer per toeval in een Leeuwarder opvangcentrum terecht, nadat ze eerder door haar moeder in de Ethiopische hoofdstad Addis Abeba op het vliegtuig naar Nederland was gezet. Hier meldde ze zich al snel bij AV Lionitas, waar trainster Yke Schouwstra zich over haar ontfermde. Het werd het begin van een nog lang niet voorbijje topcarrière in atletiek. Na de onvermijdelijke formaliteiten voor het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit, was het zo ver in 2013, waarna Hassan het ene na het andere record ging verbeteren. Inmiddels kent de hele wereld haar. Van twee Olympische titels bijvoorbeeld. Recentelijk won ze op magistrale wijze haar eerste marathon, die van Londen. Maar Hassan zal Leeuwarden nooit vergeten. 'Daar heb ik geleerd dat er ook mensen bestaan die je kunt vertrouwen. Sinds Leeuwarden weet ik dat niet ieder mens slecht is. Ik heb er heel veel liefde ontvangen,' zei ze tegen de Leeuwarder Courant.

Eewal

**DONATEURS ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE JOURNALISTIEK**

DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Een frisse kijk op wonen voor ouderen

MEINDERT SCHROOR

U n week of wat teruch meldde de Leeuwarder Courant dat Habion – un landeleke woaningkorporasys spesjalisearde op ouderen-húsfesting – syn heile Liwwadder ouderenwoaningbestand inne etalaazje set. Ut gaat om un kleine 250 eenheden dy't moai noflik anne noardkant fanne binnenstad lêge, an wearskanten fanne Dokkumer Ee, se-as De Hofwyk, Sint Joasef, Eesicht en De Helling. Dat binne fanself skitterende lokaasys dy't semar ferkocht wudde kenne anne rand fan ut sentrum. As reden wudt opgeven dat se sich richte wille op 'gebieden waar de vergrijzingsopgave en daarmee het volkshuisvestelijk belang het grootst is'. Ut skynt dat Liwwadden minder hard fergrist as de rest fan Nederland. Earder al wudden ut Nieuwe Hoek en Swettehiem ferkocht. De korporasys mutte trouwes flink lappe naar ut skynt en andes gaat de buit de frije merk op waar grif mear betaald wudt. De woaneenheden in ut Nieuwe Hoek binne inmiddels al foor jongerenhúsfesting inset. De groeten met je ouderenhúsfesting!

Dat fan dy minder sware fergrisingsopgave in Liwwadden is fansels lullefikaasje. Dur woane prosintueel weleswaar minder seniores in Liwwadden as gemiddeld in Fryslân, mar dat komt omdat hyr gemiddeld feul mear jong-volwassenen (15-25 jaregen)

woane as op ut platteland. En dat is oek wear logys: de jeugd het omers in ferband met onderwijs en fetier un foorkeur foor de stad. Ik skreef ut hyrfoor al: dy ouderenwoaningen staan op ideale plakken

dy't goed ferkoopbaar binne. Ouwere meensen met wat geld (en daar binne dur fergelikingsgewys heel wat fan) en jonge tweefdiëners met moaie banen woane om úteenlopende redenen mar wat graach sentraal in en rond ouwe binnensteden. Der komt noch wat bij. Ut argument fan feroudering fan de woankompleksen wudt te pas en te onpas brûkt. Oek hyr wear. Om mar ut konsumptyf gedrach op peil te houwen en daarmee un argument te hewwen om de boel weges noadsaakeleke nijbou op te doeken. De Fryse korporasys se-as WoonFriesland en Elkie súdeen ut spul wel overnimmewille, mar sitte met hannen en futen bonden an nijbou en rinnofasyopgaven. Dat is ut gefolch fan dat ferrekte neo-liberale afstoat- en afbraakbeleid dat sinds dy pearse kabinetten (Kok en se) en ferfolges deur Rutte en dy freseleke Stef Blok en Halve Soalstra (Halbe Zijlstra voor de jonge lezers) in húsfesting en kultuer útfoerd binnen. Dizze mannen met de zeisen binne primêr ferantwoardlek. Liwwadden oait de parel fanne sosjaal-demokrasie, un skoolfoerbeeld fan sosjale woaningbou. Jaseker, mar de korporasys magge intussen de pûnhopen fan pears en neo-liberaal oprúme.

Ik hew es even wat rondstrúnd oppe website fan Habion. Ut hoofdkantoor sit in Utrecht mar de groate útdaging sit in Rotterdam – wat grif se weze sal, overeges binne de Maasstad in Liwwadden se'n bitsje de armste steden fan Nederland – en in ut jaarferslach over 2021 sit un feulseggend kaartsje. Habion trekt sich teruch op un gebiêd dat leit binnen de lijnen Alkmaar-Zwolle-Eindhoven-Hoek van Holland. Sedoende binne der onderwilens al kompleksen woaningen fekocht in Hellendoorn, Oldenzaal, Goes, Medemblik,

Winterswijk, Doetinchem en Dronryp. Ut merendeel an pattekeliere investeaders en toegeliek ferdwynt daarmee oek un hoop kapitaal fanne periferie naar ut sentrum, se-as blykt út ut bijgaande kaartsje. Oait was dit un beskaafd land, mar pears, neo-liberalisme, sosjal media hewwe de hele boel afbroken en un fersplinterde samenleving achterlaten. Hewwe we se stadech nyt genoeg 'frisse kijken' had en wudt ut nyt hoog tyd wat fan ut ferleden te learen? Opkomme foor ouderen, swakken en minderheden is niks mis met.

SLAGERIJ JELKE SIPMA

UW SLAGER

CAMBUUR SPIES

KIP OF VARKENSATE • PER 4 STUKS € 6,-
DAGELIJKS DE LEKKERSTE SALADES • AMBACHTELIJK BEREID
KEUZE UIT: ASPERGE, GRIEKS OF AARDAPPEL RUNDVLEES

CAMBUURPLEIN 2 LEEUWARDEN • 058-2152414 • WWW.JELKESIPMA.UW-SLAGER.NL

TOM'S

Naast afhalen kunt u in onze ruim opgezette zaak lunchen e.d. Ontdek nu onze heerlijke menu's, broodjes, softijs, milkshakes en smoothies!

Download onze app voor acties of gratis producten.
Bestel op onze officiële site www.tomscafetaria.nl voor acties of gratis producten.

Google play
App Store

Cambuurplein 1a, Leeuwarden
WWW.TOMSCAFETARIA.NL

VDM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdm.nl
www.vdm.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)

• **DOE MEE, DONEER! KIK OP WWW.LIWWADDERS.NL**

Merk je dat nu het warmer wordt je zomerkleding nét een beetje te strak zit waardoor je je niet prettig meer voelt?

Dat je wel wat zelfverzekerder in je zwemkleding op het strand wilt liggen? Maak dan gebruik van deze leuke deal!

Zomerslank deal

Je ontvangt:

- 6 weken supplementen
- 6 weken coaching
- Multifit-forte
- MLS-detox
- Controle abonnement
- Weekmenu's
- Weekplanner op hout
- Iedere week een dosis motivatie!

My-LifeSlim Leeuwarden & Berltsum
06 123 189 73
berber@mylifeslim.com

Van €333,50
Voor €231,-

LEES OP WWW.LIWWADDERS.NL
WE MOETEN EEN REFERENDUM
EISEN OVER DE BESTEDING VAN
60 MILJARD EURO VOOR KLIMAAT-
EN STIKSTOFPLANNEN

PIETER LUKKES

BIECHT

Eens hoorde ik iemand zeggen dat hij vroeger tijdens het biechten altijd de waarheid sprak. Maar vraag mij niet of het wel de volle waarheid was, zo voegde hij daaraan toe. Ofwel: een deel van de waarheid bleef onder het vloerkleed.

GEHEIMEN ONDER HET VLOERKLEED

Mensen die worden betrappt op het verdonkeremanen van informatie beweren steevast dat het om onbeduidende bijzaken gaat. Maar dat is onzin. Niemand spant zich in om onbenulligheden te verbergen. Het gaat altijd om belangrijke aangelegenheden: dus om zaken die ons allemaal aangaan en waarbij geld en macht een grote rol spelen.

Vandaag de dag zijn klimaatverandering, energietransitie en de stikstofperikelen daar spreken de voorbeelden van. Het beleid op die terreinen stort ontelbaar veel huishoudens in kommer-volle omstandigheden. Is dat nodig? Of is dit beleid, net als bij de hiervoor aangehaalde biecht, ook gebaseerd op halve waarheden? Dus onbetrouwbaar? De partijen die via dit beleid macht en geld vergaren vinden deze vraag ongepast; je moet wel komplotdenker zijn om hem te stellen. Maar toch....

POLITIEK BRODDELWERK

Neem de aangescherpte klimaatwet 1.5 van 26-12-2020. Die wet bezorgt ons veel ellende. Hoe nuttig en nodig is dat? Hoe degelijk is die wet onderbouwd? Die onderbouwing vinden wij in de Memorie van Toelichting. Kern van die onderbouwing is een klaagzang van een Zweedse tiener over onze manier van leven en 17 door de Partij voor de Die-

ren ingediende amendementen. Uit niets blijkt dat de wetgever het verschil kent tussen beweren en bewijzen. De Tweede Kamer, Eerste Kamer en Raad van State moeten zich schamen voor dit wanproduct. Mijn moeder placht te zeggen: met dat spul moet je langs de deuren gaan, dan zul je zien dat je niets verkoopt!

De gram van machtige partijen trotserend zijn er tal van wetenschappers, die een kijkje onder het vloerkleed nemen en daarover rapporteren. Ik pik daar drie uit en zal daar korthedshalve slechts een paar kernpunten uit lichten. Het gaat om:

1 Steven Koonin, een Amerikaanse topwetenschapper, die in de regering Obama staatssecretaris op het ministerie van energie was. Hij schreef het boek: 'Unsettled?' (2020). Koonin stelt vast dat het ook klimatologen niet is gegeven om in de toekomst te kijken. Ook niet met de veelvuldig aangeroepen klimaatmodellen van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change). Want die zijn daar ongeschikt voor. Dus kunnen ouders en grootouders, die zich vanwege hun nageslacht zorgen maken over het toekomstige klimaat, opgelucht ademen.

Deze auteur verwerpt leugentjes om bestwil. Daartoe behoort ook de in klimaat-

kringen veel voorkomende gewoonte om ons klimaatrampen in het vooruitzicht te stellen zonder dat daar wetenschappelijke gronden voor zijn.

Twee andere boodschappen van deze auteur zijn a) wetenschappers moeten zich houden aan de wetenschappelijke ethiek en afstand houden tot de politiek en b) de media moeten stoppen met het aanwakkeren van de klimaat-hysterie. Niet iedereen heeft hem deze tik op de vingers in dank afgenomen.

2 Dr. Jules de Waart, fysisch geograaf en oud- id van: partijbestuur PvdA, Provinciale Staten en Tweede Kamer heeft het boek 'Geloof niet alles. Klimaatverandering in de spiegels van wetenschap en politiek' (2022) geschreven.

De Waart constateert dat het IPCC al sinds 1996 een politieke - en niet een door wetenschap gedreven - organisatie is. Vandaar dat van die kant alleen politiekwellige uitspraken over het klimaat mogen worden verwacht. Hetgeen onverenigbaar is met de vaak aan het IPCC toegekende opperste klimaatwijsheid.

Sinds 1850 is het op aarde ruim 1°C warmer geworden. Opzienbarend is zijn onthul-

ling dat CO2 daaraan slechts een marginale tot onbeduidende bijdrage heeft geleverd en dat die bijdrage nog zal krimpen. Hij zuigt dit niet uit zijn duim maar beroept zich op gerenommeerde wetenschappers. CO2 is de motor van het energie- en klimaatbeleid. Als die motor wegvalt, dan betekent dat het wereldschokkende einde van dat beleid. Dit betekent onherroepelijk een ontkoppeling van het klimaat- en het energiebeleid. De (financiële) voordelen daarvan zullen gigantisch, dus een feest voor de huishoudbeurs, zijn.

3 Natuurkundige en wetenschapsjournalist Arnout Jaspers schreef het boek 'Stikstoffuik; politici in de ban van de ecolobby' (2023). Uit en naar aanleiding van deze bestseller valt op hoe uniek ons land is want: a) wij zijn het enige land ter wereld met een minister voor stikstof, b) met idioot strenge eisen voor dat spul, c) met een regering die die eisen serieus neemt d) waar de bevolking er een offer van zo'n € 4000 per huishouding voor moet plengen e) er een deel van de agrarische sector aan wordt opgeofferd en f) waarbij zelfs een deskundige oud-minister (Ronald Plasterk) uitroept dat dit beleid krankzinnig is. De lagere overheden worden opgescheept met het

uitvoeren van dit omstreden stikstofbeleid. Met democratie heeft dit niets te maken. Want democratie bestaat niet uit het slaafs uitvoeren van orders uit Brussel en Den Haag (top-down) maar door eigen initiatieven en verantwoordelijkheden bij de lagere echelons (bottom-up). In beide hoofdsteden wordt dit – al democratie predikend – maar al te vaak en al te graag vergeten. En in de lagere regionen is meer ruggengraat nodig!

WAAR TE KOOP?

Onze maatschappij is turbulenter en chaotischer dan ooit. Een extreem flexibel energie-, klimaat- en stikstofbeleid is daarop het enig juiste antwoord. Dom genoeg is de werkelijkheid dat het beleid bevroren is in wetten en overeenkomsten, dus in beton gegoten. Dit is het ideale speelveld voor profiteurs belust op geld en macht. Deze opportunisten hebben het op genoemde gebieden dan ook glansrijk gewonnen van wetenschap en democratie. Hun verdienmodel draagt bij aan de verpaupering van de maatschappij en aan de vlucht van bedrijven het land uit. Het is moeilijk deze trein te stoppen. Want de honger naar geld en macht valt niet te stillen. Voor ingrijpen is wijsheid en politieke moed nodig. Waar koopt men dat?

PIETER LUKKES; PROF. EM. GEOGRAFIE
LEEUWARDEN, MEI 2023

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

BIJZONDERE

UIT HET ARCHIEF VAN HET STADSBLAD
LIWWADDERS VINDT U OP
[HTTPS://DOSSIER.LIWWADDERS.NL](https://DOSSIER.LIWWADDERS.NL)

- ja, dat Deltaplan voor het Noorden heeft heel wat teweeggebracht
- waarom blijven de Friese lasten stijgen terwijl we verzuipen in de centen?
- wethouder Feitsma maakt van festivalbeleid potje van onnavolgbare propoities

VERHALEN

CONNECTING HANDS

Advertorial • Foto Simon van der Woude

'Iedere vrijdagmiddag om kwart over vier, je kunt er de klok op gelijk zetten, dan gaat bij ons de telefoon en krijgen we het verzoek om nog even een cliënt onderdak te bieden. Dat regelen we dan. Daar lopen we niet voor weg.' Connecting Hands is nog altijd de ietwat onorthodoxe welzijnsinstelling waar men het anders doet. 'We houden van korte lijnen, snelle beslissingen en het aanbieden van professionele hulp.'

Jan Stuve, die altijd al druk was met zijn Connecting Hands, heeft een deel van zijn taken overgedragen aan Robbert Klaver. Klaver, voormalig directeur van FC Groningen ('in de tijd dat het daar nog goed ging') heeft zich inmiddels de zorgwereld eigen gemaakt. De twee directeuren bestieren momenteel een middelgrote zorginstelling waarin 250 cliënten zijn ondergebracht en waar 75 hulpverleners werkzaam zijn.

Het is een wereld waar men, na de overheveling van taken van het rijk naar de gemeenten met opgelegde bezuinigingen, volop in discussie is en die onder een vergrootglas ligt. Connecting Hands, dat vaak als reddingsboei bij ad hoc-situaties fungeert, viel buiten de boot bij de gemeentelijke aanbesteding. De gemeente Leeuwarden koos voor de welzijnsinstellingen Amaryllis en Windkracht058 om de zorg uit te voeren.

De twee mannen van Connecting Hands lijken zich niet al te veel zorgen te maken over het buiten de boot vallen na de aanbestedingsprocedure. Jan Stuve: 'Met Robbert Klaver aan boord varen we een goede koers. We zijn nog altijd een instelling die van onderop werkt en gemotiveerde mensen aan het werk zet bij de mensen die hulp nodig hebben. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in opleidingen voor ons personeel en in locaties in en buiten Leeuwarden, waaronder zorgboerderij Sin en Wille bij de Veenhoop.'

Robbert Klaver: 'Ik vind het wel erg stil geworden rond de zorg in Leeuwarden. Wat ons opvalt is dat er in het Leeuwarder straatbeeld steeds meer verwarde personen rondlopen.' Jan Stuve: 'Ik zie ook steeds jongere mensen die om hulp vragen.' Robbert Klaver: 'Die bestuurlijke stilte vind ik opmerkelijk. Ik zou me kunnen voorstellen dat, wanneer je als gemeente bezig bent met zorg, je ook tussentijds aangeeft hoe de vlag erbij hangt. Misschien worden er bij de zorgverleners die de gemeente heeft gefaciliteerd wel successen geboekt waar andere instellingen, zoals die van ons, baat bij kunnen hebben. Dan horen we dat graag. Vanuit de gemeenteraad is het wel erg rustig allemaal. We zouden graag eens wat cijfers zien. De raad lijkt ons het geëigende platform om hier helderheid over te verschaffen.'

Over de laagdrempelige buurtkamers die her en der zijn opgericht en waar mensen kunnen binnenlopen die hulp zoeken op diverse terreinen, wordt wisselend geoordeeld. Jan Stuve: 'Hulp moet je zo laag mogelijk aanbieden, dat is prima, maar of dit de juiste wijze is, dat vraag ik mij af. Je gaat toch als hulpzoekende niet snel naar een vrijwilliger die misschien wel je buurman is. Moet je aan hem of haar je hele hebben en houwen vertellen?'

Stuve en Klaver zijn van mening dat er met de overheveling van taken van het rijk naar de gemeenten fouten zijn gemaakt die hersteld kunnen worden. Robbert Klaver: 'Dat de zorgin-

Robbert Klaver (l) en Jan Stuve

'Ambtenaar A weet niet waar ambtenaar B mee bezig is. Dat is het probleem!'

stellingen beter gecontroleerd worden, daar zijn wij een groot voorstander van. Maar controleer dan niet alleen op financiële zaken, maar juist op vakinhoudelijke taken. Wij worden niet gecontroleerd op kwaliteit, dat is toch raar? Daarnaast vinden wij ook dat de winst van zorginstellingen aan een bepaald plafond gebonden mag worden. Maar het belangrijkste is dat we van de rijksoverheid richtlijnen krijgen om te voorkomen dat iedere gemeente eigen beleid gaat maken, zoals nu het geval is. Er kan fors gesneden worden in de wondere wereld van de bureaucratie. Geld en faciliteiten zijn niet het probleem. Niemand hoeft op straat te zwalken, als je de bureaucratie maar doorbreekt. Een plan van ons voor de bouw van Tiny Houses wacht nu al maanden op uitvoering. Ambtenaar A weet niet

'Wij worden niet gecontroleerd op kwaliteit, dat is toch raar?'

waar ambtenaar B mee bezig is. Dat is het probleem!' Ook vinden de twee dat corona niet meer als excuus mag worden aangevoerd voor falend beleid.

Connecting Hands, opgericht in 2004 en gevestigd in het voormalige gemeentehuis van Leeuwarderadeel aan de Schrans in Leeuwarden, voert als leus 'Zorg met kracht en aandacht'. Jan Stuve: 'Dit is een kleinschalige organisatie waarbij echt contact

'Vanuit de gemeenteraad is het wel erg rustig allemaal'

van mens tot mens, positiviteit, praktische wijsheid en er écht zijn voor mensen vanuit oprechte verbinding centraal staan.' Robbert Klaver: 'Wij bieden ambulante hulpverlening aan jong volwassenen, beschermd wonen (door heel Friesland), dagbesteding en specialistische jeugdhulp. De maatschappij is verhard. Wij vangen mensen op die tussen wal en schip belanden, die soms nergens anders naartoe kunnen.'

'Een jongen van achttien die bij de Woodbrookers vandaan komt, snapt niet helemaal hoe de wereld eruit ziet. Hij opent zijn brieven niet en wordt na enkele appjes gekort door de gemeente. Die stelt vervolgens een fraudeonderzoek in, in plaats van even met ons te bellen. Nu is die jongen in paniek. Het onderzoek loopt via de bekende weg. Uitkering stopt. Veel onnodig gedoe. Ander voorbeeld? Politie aan de deur bij een van onze cliënten. De agenten bellen ons en wij lossen het op. Zo zorgen wij er voordat de autodeur van de politiewagen dicht blijft. Wij zeggen: even nadenken, korte lijnen en snel handelen. Dat is voor iedereen het beste.'

Hotel-Eetcafé Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0) 58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

KEUKEN RENOVATIE n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

**LEVO is sponsor van Koken met Klaas:
iedere dag op www.liwwadders.nl**

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

KIP FAJITA NACHOS

Het kon de mevrouw die voor het restaurant bij de haven stond niets schelen dat ik net gegeten had en dus niet hongerig was. Ik had net op een coaster een drieweekse oversteek gemaakt van Rotterdam naar Santos in Brazilië. Toen ik na het werk een wandeling door het havenkwartier maakte, hield ik even in bij dat restaurant waar buiten kippen op een vuurtje lagen te roosteren. Ik schudde nee toen de mevrouw me binnen wenkte.

De mevrouw van het restaurant was een kop groter en twee keer zo breed dan ik. En ook nog eens ontielig sterk, merkte ik toen ze me aan mijn arm het restaurant binnen sleurde. Even later at ik geroosterde kip en mocht het wegspoen met iets dat bestond uit een klein beetje cola en verschrikkelijk veel bruine rum. Met slappe benen, een overvolle maag en een bijna lege portemonnee zwalkte ik een half uur later weer naar het schip terug.

INGREDIËNTEN:

zonnebloemolie
3 kipfilets, in reepjes gesneden
1 ui, in halve ringen gesneden
1 rode of gele paprika, in reepjes gesneden
1 halve theelepel gedroogde oregano
1 halve theelepel chilipoeder
1 halve theelepel knoflookpoeder
tortillachips
100 gram geraspte kaas
tomatensalsa

BEREIDING:

Vermeng de oregano met het chilipoeder en het knoflookpoeder. Verhit zonnebloemolie in een pan. Voeg de kipreepjes en de helft van het oreganomengsel toe. Bak dit tot de kip gaar is. Schep de kipreepjes in een kom. Bak nu in dezelfde olie de halve uienringen met de paprikareepjes en de rest van het oreganomengsel. Schep deze ook in de kom met de kip. Bestrijk een ovenschaaltje met zonnebloemolie. Strooi de tortillachips erin en zorg dat ze ook een beetje tegen de randen omhoog staan. Schep het kipmengsel erop. Strooi de geraspte kaas erover. Bak dit in de oven (220 graden) tot de kaas gesmolten is. Haal de schaal uit de oven en lepel er salsa op.

De producten zijn exclusief voor de horeca!

OVER LEVO

Levo is in 1916 opgericht als onafhankelijk familiebedrijf en is dat tot op de dag van vandaag gebleven. Gevestigd te Franeker en gehuisvest in een ultramoderne fabriek vervaardigt Levo plantaardige oliën, frituuroliën, margarines, en sauzen. Dagelijks wordt op vooruitstrevende en innovatieve wijze gewerkt aan kwaliteit en productverbetering.

Familiebedrijf sinds 1916

LEVO

Dé olie en saus specialist!

VOOR MEER INFORMATIE KUNT U TERECHT
OP DE WEBSITE VAN LEVO, WWW.LEVO.NL
VOOR EEN ADVIES OP MAAT KUNT U CON-
TACT OPNEMEN MET LEVO OP 0517-394141
OF STUUR EEN MAIL NAAR INFO@LEVO.NL

Klein coronanieuws en andere zaken

lees alle berichten op www.liwwadders.nl

* Het bekende café De Stee van Ilva en Armand Stoelwinder aan de Stationsweg gaat over in andere handen. Stephan Kleefstra, eigenaar van café De Kleine Beurs in Franeker, wordt de nieuwe eigenaar. Kleefstra is de zoon van kapper Kleefstra die een zaak had aan de Ossekop in Leeuwarden. Kleefstra was even in beeld om het roemruchte café De Ossekop even verderop over te nemen. Dat ging niet door.

‘IK ZIE ONVOLDOENDE KWALITEIT VOOR EEN HOGE PRIJS’

Advertorial

‘Als ik door een straat loop en zie hoe apparatuur is bevestigd, dan denk ik al snel: dit kan veel beter.’ Roan de Haas van De Haas Aircoservice uit De Wilgen bij Drachten installeert airco’s, zonnepanelen en levert ook nog werk in het grondverzet. Zonder zijn collega’s te willen afvallen, springen de tranen hem soms in de ogen. ‘Als consument moet je goed opletten wat je doet, en je goed laten voorlichten. Wat ik veel zie gebeuren is dat er onvoldoende kwaliteit wordt geleverd voor een te hoge prijs.’

‘Ik vertel precies wat er moet of kan gebeuren en waarom’

Roan de Haas, 22 jaar, havo afgemaakt en een half jaar bouwkunde gestudeerd op de Hanze Hogeschool in Groningen, is nu anderhalf jaar aan het werk als zelfstandige. ‘Die opleiding was mij veel te theoretisch.’ Hij installeert nu airco’s en zonnepanelen. Met als doel zoveel mogelijk woningen off-grid te krijgen. Daarnaast voert hij zijn hobby, tevens zijn passie, uit in de aanleg van tuinen en opritten. Over niet al te lange tijd kan men bij Roan de Haas ook terecht voor ‘thuisbatterijen’. ‘Ik ben ermee bezig om me de finesses van de apparatuur eigen te maken. Dan kan de consument ’s avonds voordelig apparatuur via de batterij laten draaien.’

Hij snapt goed dat het voor de gemiddelde consument niet eenvoudig is om te kiezen uit de vele aanbieders. Vooral ook omdat de vakmensen met naam en faam vaak bezet zijn. ‘Als ik rondkijk, dan zie ik dat er op veel plaatsen minder kwalitatief werk wordt geleverd. Daar zou ik mijn naam niet aan willen verbinden. Ik zie dat leidingen op de meest simpele manier worden aangelegd, terwijl het met weinig moeite beter kan.’

Ook de voorlichting over apparatuur is van belang voor een goede verstandhouding tussen consument en installateur, dat zal niemand bestrijden. ‘Waar je als

consument op moet letten? Als ik een offerte maak dan kom ik langs met een degelijk verhaal. Ik vertel precies wat er moet of kan gebeuren en waarom. Ik vertel over de apparatuur, de werking en de kosten, en de garanties die hieraan verbonden zijn. En dat verhaal is helemaal gratis en vrijblijvend. Men is vrij om dan toch nog te kiezen voor een ander bedrijf. Ik vertel precies hoe het zit en sta garant voor mijn apparatuur. Ik lever on-

der andere airco’s van Mitsubishi Heavy Industries, de zonnepanelen zijn van het merk Longi/Trina Solar.’

‘Voordelig verwarmen en koelen doe je met een airco, in slecht of goed geïsoleerde woningen. Airco’s zijn in verbruik een stuk voordeliger dan cv-ketels, vooral in combinatie met zonnepanelen en een thuisbatterij voor de donkere avonden. (Ja, voor veel consumenten kan het nu al

DE HAAS AIRCOSERVICE BREIDT ZIJN ONDERNEMING STAPSGEWIJS UIT. ‘IK HEB GELUKKIG RUIMTE VOOR NIEUWE KLANTEN IN NOORD-NEDERLAND. AANGEZIEN IK EEN AANTAL ZZP’ERS OM MIJ HEEN HEB VERZAMELD MET WIE IK DE TECHNISCHE ONTWIKKELINGEN REGELMATIG BESPREEK, KUNNEN WE MOOIE KLUSSEN OPPAKKEN, GROOT EN KLEIN! WE MAKEN EEN KLUS VAN A TOT Z AF, ER HOEVEN NIET NOG EENS ANDERE SPECIALISTEN BIJ WORDEN INGESCHAKELD. DAT IS OOK EEN GROOT VOORDEEL VOOR DE CONSUMENT. HET HOOFDZAKELIJKE DOEL VAN DEZE ONDERNEMING IS KWALITEIT EN SERVICE TE LEVEREN. BOVENDIEN IS ONS TARIEF REDELIJK. IK BEN IN DIT VAK NOG NIEMAND TEGENGEGKOMEN DIE ONDER ONZE PRIJS ZIT.’

DE HAAS AIRCOSERVICE, DE WILGEN.
TEL. 06-42883507. ROANHAAS@GMAIL.COM

livera
Gratis strandtas
bij besteding vanaf €60,- aan
badmode
Van onze eigen merken
OP=OP
Ruiterskwartier 123, 8911 BS Leeuwarden

Klein coronanieuws en andere zaken
lees alle berichten op www.liwwadders.nl

* De AKO lektuurhandel verdwijnt van het Leeuwarder station. Na tientallen jaren een belangrijk verkooppunt van boeken, kranten en tijdschriften te zijn geweest gaat de deur aan het eind van het jaar op slot. ProRail heeft de huur opgezegd. Elders in het land staan er nog 15 AKO's op de nominatie om te worden gesloten. Aanvankelijk was AKO een Brunaverkooppunt.

* Na het winkelcentrum in Westeinde gaan ook de centra in Nijlân (Willem Alexanderplein en Uiterdijksterweg) op de schop. Lidl wil een grote vestiging plaatsen aan het Willem Alexanderplein en bij de Uiterdijksterweg staan honderd appartementen op de planning om te worden gebouwd. Het huidige winkelcentrum, uit de jaren zestig, gaat plat.

DE RODE LOPER boekenpassage

EVEN EEN POTJE SCHAKEN? KOM LANGS!

BOEKEN - KUNST - FOTOGRAFIE - HISTORISCHE PLAATJESBOEKEN - CD'S - DVD'S

HAGER HEEFT BEET DICK BROWN	WIJ ZIJN ONS BREIN DICK SWAAB
STRANGE DAYS AD VISSER	IK RED ME WEL SIMON CARMIGGELT
DE MAN ACHTER SIL MARGRIET BRUIJN	COLOR AND CULTURE JOHN GAGE
LOKET 2.086 HERMAN BEKE	HET CONTRALEVEN PHILIP ROTH
SANPAKU JEF GEERAERTS	MIJN LAATSTE SNIK LUIS BUNUEL
AGNES PETER VAN STRAATEN	EEN OPEN BOEK PIET VAN DER WAL
KONING DER BELGEN AO-REEKS	GIFSLA JAN WOLKERS

BOEKENPASSAGE DE RODE LOPER • SINT JACOBSSTRAAT 32,
LEEWARDEN • IEDERE DAG, BEHALVE MAANDAG, GEOPEND VAN
11 TOT 17 UUR. 'S ZONDAGS VANAF 13 UUR.

EDDY & HENNY:

'JUM DENKE
TOCH NIET DAT
IK SO GEK BIN
OM MYN FYTS
IN DE BERGING
TE SETTEN?'

HENNY 'Frou Hogerhuis út Winia Herne kreeg laatst de polisy an de deur. Se froegen: is er ook een fiets van u gestolen uit de gezamenlijke berging?'

EDDY 'Mooi dat de woutekit de fiets nog un bitsje in ut fisier het.'

HENNY 'Oek frou Hogerhuis, 91 jaar, keek freemd op. Nee, sei se. Ik set myn fyts nyt in de berging. Myn fyts staat naast myn bed. Jum denke toch niet dat ik so gek bin om myn fyts in de berging te setten waar alles út wegstolen wurdt?'

EDDY 'Se gingen dur met zeven fytsen vandoor. Dur hongen camera's.'

HENNY 'Camera's? Praat mij dur niet fan. De daders sette un capuchon op. As polisy su ik ut wel wete: Pak alle jonges met un capuchon op. Hoe moeilik ken dat weze?'

MANNING
Uityaartzorg

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

Met liefde geregeld

HoutbouwdeBruin

De specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

houtbouwdebruin.nl | 06-22510084 | 0511-705250

HOUTHANDEL
Verkoop, laden & lossen

Hellingstrjitte 2
9269 PV
Feanwâlden

HOUTBOUW
Showterrein & kantoor

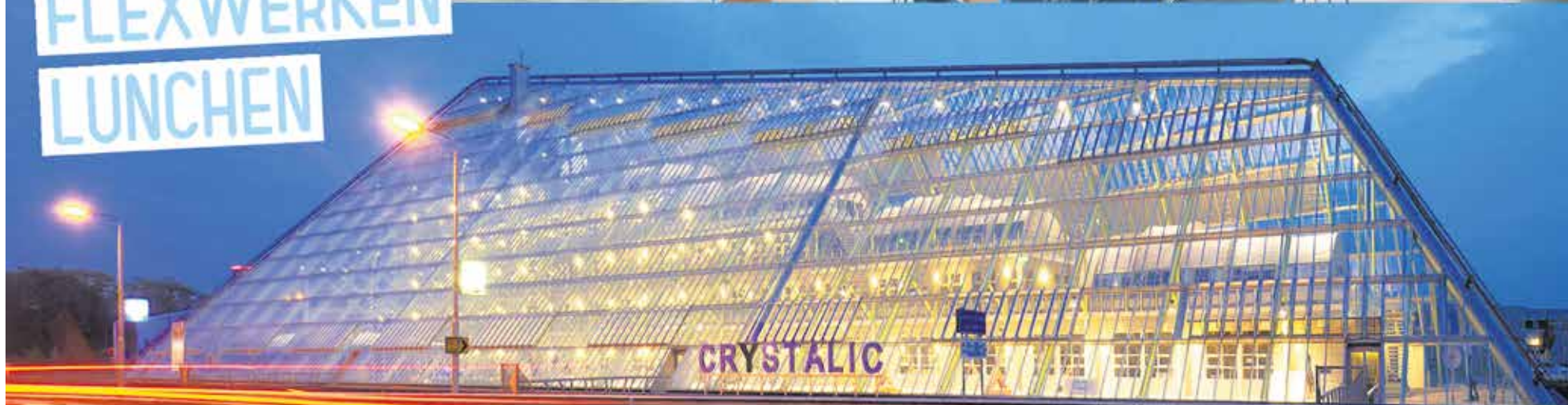
De Swette 1c
9269 RC
Feanwâlden

AL UW BOUWGEMAK ONDER ÉÉN DAK! - HOUTBOUW | HOUTHANDEL | DOUGLAS TUINHUIZEN | BLOKHUTTEN

Wilt u zelf aan de slag? Bezoek dan onze afdeling houthandel voor scherpe prijzen van hout- en plaatmaterialen, tuinhout, gevelbekleding en bouwhout.

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

